

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATerea DISCRIMINĂRII
Autoritate de stat autonomă

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

HOTĂRÂREA NR. 80
Din 27.01.2016

Dosar nr: 6A/2015

Petiția nr: 6814/22.10.2015

Petent: Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (CNCD)

Reclamat:

Obiect: posibile afirmații discriminatorii la adresa elevilor de liceu

I. Numele și domiciliul părților

I.1. Numele și sediul petentului

I.1.1. CNCD, cu sediul în Pța. Valter Mărăcineanu, nr. 1-3, sector 1, București

I.2. Numele și sediul reclamatului

I.2.1....., cu domiciliul în

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1. Autosesizarea vizează afirmațiile secretarului de stat pentru învățământul preuniversitar în Ministerul Educației : *“... una dintre prioritățile pe care învățământul preuniversitar ar trebui să le aibă în vedere este să învețe elevii cum 'să meargă frumos', 'să fie gazde bune' și 'cum se servește ceaiul'.”* elevii din România ar trebui să se ghideze după dictonul ***'Pieptul în față, dosul în spate și să leșine băieții.'***

III. Procedura de citare

3.1. În temeiul art. 20 alin. 4 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare, republicată, Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

3.2. Prin adresa nr. 6814/22.10.2015, reclamatul a fost citat pentru termenul stabilit de Consiliu, la data de 27.10.2015. La termen s-a prezentat reclamatul.

IV. Susținerile părților

4.1. Susținerile reclamatului

4.1.1. Reclamatul susține, atât în cadrul ședinței de audiere, cât și prin înscrisuri, faptul că presa a scos afirmațiile acestuia din context. Astfel, reclamatul susține că a vorbit despre educația nonformală

atât la eleve cât și la elevi. Respinge afirmațiile apărute în presa și susține că „s-a dorit scaunul său” . Prin urmare, și-a depus demisia.

V. Motivele de fapt și de drept

5.1. În fapt, Colegiul director reține afirmațiile secretarului de stat pentru învățământul preuniversitar în Ministerul Educației : “... *una dintre prioritățile pe care învățământul preuniversitar ar trebui să le aibă în vedere este să învețe elevele cum 'să meargă frumos', 'să fie gazde bune' și 'cum se servește ceaiul'.*” *elevele din România ar trebui să se ghideze după dictonul 'Pieptul în față, dosul în spate și să leșine băieții.' ”*

5.2. În drept, Colegiul trebuie să analizeze declarațiile reclamatului din perspectiva echilibrului dintre principiul libertății de exprimare și dreptul la respectarea demnității umane și al nediscriminării (art. 2 alin. (1), art. 15 și art. 2 alin. (8) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată).

5.3. Astfel, potrivit art. 15 al O.G. nr. 137/2000R și actualizată: *„constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, **orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității sau crearea unei atmosfere intimidante, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acesteia/acestui la o rasă, naționalitate, etnie, religie, infectare HIV, categorie socială sau categorie defavorizată, ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia/acesteia**”.*

5.4. În raport cu protecția demnității umane și dreptul la nediscriminare, art. 2 alin. (8) din O.G. 137/2000 dispune că *„Prevederile prezentei ordonanței nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului la libera exprimare, a dreptului la opinie și a dreptului la informație”.*

5.5. Totuși, libertatea de exprimare nu este un drept absolut, limitele sale fiind stabilite în art. 10 alin. (2) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, după cum urmează: *“orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare”,* precizându-se în mod expres limitele acestui drept în aliniatul 2 al aceluiași articol: *“exercitarea acestor libertăți, (n.n. libertatea de exprimare, de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei) ce comportă îndatoriri și responsabilități, poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru ... protecția reputației sau a drepturilor altora.”*

5.6. Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, pentru a fi acceptată o ingerință în dreptul de exprimare, aceasta trebuie **să fie prevăzută de lege** (care la rândul ei trebuie să îndeplinească anumite condiții: să fie previzibilă și accesibilă), **să urmărească un scop legitim, să fie necesară într-o societate democratică și să fie proporțională cu scopul urmărit** (Corneliu Bârsan, *Convenția europeană a drepturilor omului*, vol. I. Ed. C.H. Beck, București, 2005, p. 769-801).

5.7. Pe de altă parte, în contextul **dreptului de a nu fi spus discriminării** și sub acest din urmă aspect, corelativ unui tratament injust, ostil, umilitor sau degradant, trebuie reținut elementul de apreciere al criteriului de la care, un comportament reprobabil are a fi calificat ca ostil, injust până la tratament degradant, astfel cum au statuat instanțele de contencios european, fosta Comisie pentru Drepturile Omului și Curtea Europeană a Drepturilor Omului. Acest element de apreciere este unul variabil, în funcție de circumstanțele cauzei și de efectele aplicării lui, în raport cu sexul, vârsta, starea de sănătate a victimei și alte asemenea elemente referitoare la situația victimei.

5.8. După cum a spus fosta Comisie, expresia „tratamente degradante” are în vedere atingeri grave ale demnității umane, astfel că o măsură care este de natură să coboare statutul social al unei persoane, situația sau reputația ei, poate fi considerată a constitui un asemenea tratament, dacă ea atinge „un anumit grad de gravitate”. (Comisia Europeană pentru Drepturile

Omului, 14 decembrie 1973, *Asiatiques d’Afrique Orientale c. Royaume-Uni*, DR nr.78-B, p.55; a se vedea, printre altele, Irlanda împotriva Regatului Unit al Marii Britanii, Decizia din 18 ianuarie 1978, Seria A nr. 25, pag. 65, paragraful 162).

5.9. Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, **tratamentul a fost calificat ca fiind "degradant"** dacă a **cauzat victimelor sentimente de teamă, de neliniște și de inferioritate, de natură a le umili și a le injosi** (a se vedea, în acest sens, Kudla împotriva Poloniei [MC], Cererea nr. 30.210/96, paragraful 92, ECHR 2000-XI).

5.10. Raportat la speță, Colegiul director reține următoarele : cu ocazia conferinței privind consfăturile pe managementul educațional, organizată la Hunedoara, reclamatul a pus în discuție educația non formală. Astfel, acesta dezvoltă subiectul privind orele de consiliere și recomandă conducătorilor unităților de învățământ să pună accent pe această formă de educație.

La minutul 16, 36 s, din înregistrare, reclamatul susține următoarele : “Eu aș vrea să văd o elevă de clasa a 11-a sau a 12-a care știe să meargă frumos pe tocuri, dansând vals sau tangou, fiind o gazdă bună, dovedind cultură prin modul în care se comportă și vorbește în limbile străine cunoscute. Înainte existau școli pentru fete și băieți. Această etapă este depășită în secolul 21, dar putem lua anumite elemente din învățământul anterior”.

De asemenea, la minutul 19, 15 s: La întrebarea jurnalistului: Cum vedeți aceste ore de dans și mers?, reclamatul răspunde: **“spatele drept, pieptul bombat și privirea înainte, cu optimism, ajută un tânăr să vadă viața altfel, atunci când avem supărări legate de notele la matematică”**. Colegiul director, **nu** reține, din înregistrarea video depusă la dosar, expresia “pieptul înainte, dosul în spate și să leșine băieții”.

5.11. Având în vedere cele de mai sus, Colegiul director reține faptul că presa a scos declarația reclamatului din context. Reclamatul nu folosește doar genul feminin (eleve), acesta folosind și genul masculin și neutru, respectiv tânăr.

Însă, luând în considerare calitatea reclamatului, respectiv cea de dascăl, înainte de orice altă funcție deținută, și astfel rolul acestuia în educația elevilor, Colegiul director recomandă ca acesta să manifeste mai multă prudență în exprimare, în felul acesta evitând orice alte speculații ori situații de genul celor prezente .

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR

HOTĂRĂȘTE:

1. Aspectele sesizate nu intră sub incidența art. 2 alin. 1 și art. 15 din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată (cu unanimitatea de voturi ale membrilor prezenți la ședință);
2. O copie a hotărârii se va transmite părților.

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare** și **Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ** la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință:

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BERTZI THEODORA – Membru

HALLER ISTVÁN – Membru

STANCIU CLAUDIA SORINA – Membru

Data redactării: 04.02.2016

Redactat și motivat de Asztalos Csaba Ferenc

Angelica Paraschiv Gergely

Notă: Hotărârile emise de Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, în fața instanței de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare** și **Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

Verificat SCSRP